

2. HE

IRAKURMENA

■ 3. ariketa

Ondorengo testuari zatiak falta zaizkio. Hurrengo orrian dituzu falta diren testu zatiak.

Sartu **testu zatia** dagokion **hutsunean**.

Markatu testuko hutsuneak (1, 2, 3...) betetzeko zein diren testu zatirik egokienak (A, B, C...).

Testu zati bat sobera dago.

INFORMATIKA ETA EKOLOGIA: UZTARRI BEREAN?

Informatikak eta ekologiak elkarrekin zerikusi gutxi dutela pentsa dezake batek baino gehiagok, baina ez da hala. Etxe bakoitzean hainbat gailu informatiko izaten da gaur egun: mahai gaineko ordenagailuak, eramangarriak, tableta ertainak eta txikiak, liburu elektronikoak... **28** Arreta pixka bat jarritz gero, bada modua horiek guztiak era ekologikoan erabiltzeko. Gailu horiek jokaera berdeagoarekin erabiliz gero, gehiago iraungo dute eta, gainera, dirua aurreztuko dugu.

Merkatuan dauden aukera ugarietatik ordenagailu bat aukeratu aurretik bakoitzak zertarako balio duen eta zer-nolako berezitasunak dituen jakitea komeni da. Era horretan, norberari gehien komeni zaiona hautatu ahal izango da: zenbat denboraz eta non erabiliko den, zer-nolako aplikazioak behar izango diren, eta abar. **29** Adibidez, etxean noizbehinka erabiltzeko, nork bere zaletasunetan-eta, aski da tableta batekin. Lanerako baldin bada, egunero hainbat ordutan erabiltzeko, mahai gaineko ordenagailu bat erostea da onena. Erabileraren alderdia ez ezik, energia-kontsumoarena ere kontuan hartzekoa da. Ordenagailu eramangarriek mahai gainekoek baino energia gutxiago kontsumitzen dute, eta tabletek, berriz, eramangarriek baino gutxiago.

30 Lagungarria izaten da modelorik ekologikoena zein den jakiteko: zer-nolako materialekin eginga dagoen (batzuk besteak baino kutsatzaileagoak dira); kontuan hartzen ote duen ondoren birziklatzeko aukera; edo ingurumen-etiketarik duen. Ingurumen-txostenak ere lagungarriak izan daitezke. Greenpace erakunde ekologistak, esate baterako, urteak daramatza gisa horretako txostenak argitaratzen: *Elektronika*

Berdeagoaren aldeko Gida edo *Elektronika Berdearen Inkesta*, adibidez. **31**

Eraginkortasun energetiko handia duten modeloez argindar asko aurrezten dute. Erabiltzailearentzat mesedegarria da hori, eta baita ingurumenarentzat ere. Ekoizleek gero eta gailu eraginkorragoak egiteko joera dute, gero eta baliabide gutxiago kontsumituko dutenak.

Energia aurrezteko ohiturak hartu behar dira. Zenbait ordutan ordenagailurik erabiliko ez bada, hibernatze modua aktibatzea komeni da, gutxiago kontsumitzen duelako, eta pantaila itzaltzea. Sistema eragile bakoitzak bere erara aktibatzen du hibernatze modua denbora bat igaro ondoren eta badira ordenagailua bera itzaltzen dutenak ere. **32** Era berean, programa informatiko batzuek lagundu egiten dute argindar gutxiago kontsumitzen eta, bide batez, ingurumenaren aldeko kontzientzia hartzen.

Ordenagailuaren bizia luzatzeak dirua aurrezteak dakar, baita hondakin gutxiago sortzea eta baliabide natural gutxiago behar izatea ere. **33** Beste aukera bat da ordenagailu zaharra norbaiti oparitzea, edo gobernu kanpoko erakunde bati ematea. Ordenagailua ez badabil edo aldatu behar badugu, birziklatzea da hurrengo pauso ekologikoa. **34**

Consumer, 2013ko urtarrilaren 1a. Egokitua.

2. HE

IRAKURMENA

■ 3. ariketa. Txertatu testu zatia.

- A. Bestela, gerta daiteke erabili ez eta bazterrean geratzea, edo behar baino baliabide gehiago erabiltzea, alferrik.
- B. Bestalde, ordenagailuen etiketak informazio jakingarria ematen du bakoitzaren ezaugarrien inguruan.
- C. Horietako bakoitzak energia kontsumitzen du, eta ondorioz ingurumenean eragiten du.
- D. Gainera, beste zenbait neurri ere har daitezke energia gutxiago gastatzeko: pantailari distira kendu, gailu hari gabeak deskonektatu erabiliko ez badira, disko gogorra desfragmentatu hobeto funtziona dezan...
- E. Bi aukera daude horretarako: berria erosteko asmorik ez badugu, gertuen dugun Garbigunera eraman dezakegu. Eta berria erosiko badugu, dendak hartu beharko digu zaharra, doan.
- F. Ordenagailuak eta telefono mugikorrek ekoizten dituzten konpainia nagusiek ingurumenaren arloan zer-nolako jokaera duten azaltzen da argitalpen horietan.
- G. Birusek informazioa galtzea eragin dezakete, besteak beste. Gehienetan pantailan karaktere bereziak erakutsi besterik ez dute egiten, baina kasu askotan fitxategiak ezabatu, disko gogorreko informazioa nahasi edo ordenagailua trabatzera irits daitezke.
- H. Zenbait osagai eguneratuz gero, RAM memoria esaterako, edo ahalmen handiagoko disko gogorra jarritz gero, luzaroago iraungo digu.

Idatzi dagokion letra ondoko laukietan:

Hutsuneak	28	29	30	31	32	33	34
Testu zatiak							

Sobera:

GOGORATU: ERANTZUNAK ERANTZUN ORRIAN